

# SVĚTLO



TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

2. ČÍSLO / XXXIII. ROČNÍK

24 Kč • 1,10 €

12. LEDNA 2025

## Z obsahu:

**Modleme se svobodně  
jako Boží děti,  
nikoli jako otroci**  
Katecheze papeže  
Františka při generální  
audienci 6. listopadu 2024,  
náměstí Sv. Petra v Římě  
- strana 2 -

**Blahoslavený  
Odorik z Pordenone**  
Libor Rösner  
- strana 4 -

„Existují jenom dvě cesty -  
do Říma a k ateismu“  
sv. John H. Newman  
- strana 7 -

**Modlitby sv. kardinála  
J. H. Newmana**  
- strana 9 -

**Chléb svatě Zity (4)**  
Silvia Koscelanská  
- strana 11 -

**Nový český velvyslanec  
u Svatého stolce  
byl přijat papežem**  
- strana 13 -

**Cena Augustina Bey  
pro rok 2025  
byla udělena kardinálu  
Dominiku Dukovi**  
- strana 13 -



Juan Fernández Navarrete (1526-1579): Křest Páně

# Modleme se svobodně jako Boží děti, nikoli jako otroci

Katecheze papeže Františka při generální audienci 6. listopadu 2024, náměstí Sv. Petra v Římě

Řím 8,26-27

**D**obrý den, drazí bratři a sestry! Posvěcující působení Ducha Svatého, stejně jako Božího slova a svátostí, se projevuje v modlitbě, a právě jí chceme věnovat dnešní zamyšlení: modlitba. Duch Svatý je subjektem i objektem křesťanské modlitby. To znamená, že je tím, kdo dává modlitbu, a je

tím, kdo se modlitbou dává. Modlíme se, abychom Ducha Svatého přijali, a Ducha Svatého přijímáme, abychom se skutečně modlili, tedy jako Boží děti, nikoli jako otroci. Přemysleme o tom: modlit se jako Boží děti, ne jako otroci. Je třeba vždy se modlit ve svobodě. „Dnes se musím modlit to, to, to, protože jsem slíbil to, to, to. Jinak půjdu do pekla.“ Ne, to není modlitba! Modlitba je svobodná.

Modlíš se, když ti Duch pomáhá modlit se. Modlíš se, když ve svém srdci cítíš potřebu modlit se, a když necítíš nic, zastav se a zeptej se sám sebe: „Proč necítím touhu modlit se? Co se děje v mém životě?“ Vždy nám však nejvíce pomáhá spontánnost v modlitbě. To znamená modlit se jako děti, ne jako otroci.

*Pokračování na str. 6*

**„H**le, váš Bůh!“ – tak čteme v dnešním prvním čtení u proroka Izaiáše. „Hle, váš bůh!“ – to nám říká svět, v němž žijeme. Když to takto vidíme napsané, je nám hned zřejmé, že Bůh křesťanů není tentýž jako bůh tohoto světa. Jdeme-li ve čteních dále, resp. vezmeme-li to chronologicky, v evangeliu slyšíme při Ježíšově křtu hlas z nebe: „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení.“ A nakonec ve druhém čtení píše apoštol Pavel: „Projevila se Boží добрta, která přináší všem lidem spásu.“ To vše nás přivádí k jednoduchému zamyšlení: Kým je Bůh náš, Bůh můj?

Můžeme o tom rozjímat v souvislosti s naším křtem, při němž jsme se stali Božími dětmi a byli osvobozeni od hříchu. Jakkoliv jde o skutečnost velmi vznešenou a svým způsobem privilegovanou, neznamená to, že bychom se měli vyvyšovat nad ostatní. Právě naopak: Jsme voláni k pokoře podle Ježíšova příkladu, který nám dal, když utajiv své božství, vstoupil do řeky Jordán a nechal se pokřtít Janem Křtitelem. Tím jednak zdůraznil význam křtu, a pak také poukázal na bezmeznou poslušnost svému Otci tím, že ve svém lidství ani v nejmenším nechtěl vynikat nad ostatní, ale modlil se za nás jako jeden z nás. (str. 3)

Právě modlitba by mohla být dalším bodem našeho rozjímání. Řekni mi, jak se modlíš, a já ti řeknu, jaký máš vztah k Pánu Bohu. Způsob naší modlitby to

tiž odráží stav naší duše... Vždyť modlitba je rozhovor s Bohem. A jak také řekl papež František ve své katechezi: „Modlitba znamená vnořit se do Boha a nechat Boha vstoupit do nás.“ Modlitba je tedy logickým pokračováním křtu, neboť nás uvádí do přítomnosti Boží a zároveň z této přítomnosti Boží v nás vychází. Modlitba je dílem Ducha Svatého, který se za nás přimlouvá u Otce a jeho modlitba je vždy v souladu s Božím záměrem. Proto je moudré a plodné na začátku každé modlitby prosit Ducha Svatého, aby nás modlitbou vedl a přiváděl naši mysl i srdce k dobrotivému Otci.

Jak jsme již řekli, Pán Ježíš svým křtem v Jordánu mj. poukázal na poslušnost nebeskému Otci. Svatý John H. Newman (str. 7-10) se modlil takto: „Stvořil jsi nás, Bože, abys nás učinil šťastnými. Naše štěstí závisí na poslušnosti Tobě. My jsme však hledali štěstí na svých vlastních cestách...“ Velmi dobře věděl, o čem mluví, vždyť sám prošel dlouhou a složitou cestou konverze zakončenou vstupem do katolické církve. Jako bychom zde slyšeli svatého Augustina: „Nepokojné je naše srdce, dokud nespočine v Tobě.“ V modlitbě se tedy obracíme k Bohu ve třech Osobách, který je Dárcem pravého štěstí, Láskou obětující na kříži svůj život pro naši spásu. Na takového

## Editorial

Boha ukazuje liturgie dnešního svátku. To je Bůh náš...!

Zcela jiného boha nám nabízí svět, před jehož svody důrazně varoval i svatý kardinál Newman. Jasným rozlišovacím znamením boha či bohů tohoto světa je to, že zlo nazývá dobrem a dobro zlem. To je pokušení, jemuž jsou vystaveni všichni, kdo přijali Trojjediného Boha za svého Pána a Spasitele – ať už při křtu, anebo zatím jen ve svém srdci. Kardinál Newman hned přidává recept, jak se s těmito životními úskalími a zkouškami vypořádat: „Začínáme s vírou, začínáme s Kristem, začínáme s jeho křížem a pokořeními se, k nimž nás vede.“ Tento recept nám jistě není neznámý... Můžeme si tedy přidat další bod k rozjímání: Jak bojují s ďáblými pokušeními, zvláště s těmi, jimiž nás obtěžuje prostřednictvím tohoto světa?

Rozlišujeme tedy mezi Bohem a bohem, protože to je jeden ze stěžejních úkolů na cestě spásy naší duše. Bez Ducha Svatého je to však věc téměř nemožná, proto nezapomínejme v modlitbě se k této Božské Osobě obracet o pomoc a vedení na cestě spásy.

A nezapomeňme také často vyjadřovat svoji vděčnost za nezasloužený dar svatého křtu, jenž je pramenem nevyčerpatelných Božích milostí pro náš pozemský boj s ďáblem, odvěkým nepřítelem lidské duše.

Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen.

*Daniel Dehner*

Jednou z osvědčených cest, kterou Bůh uděluje svému vyvolenému lidu velkou milost, jsou jeho poslové, které posílá na vybraná místa, aby srdce lidí připravili na přijetí jeho velkých dobrodiní. Tak je tomu dodnes. Všichni jeho proroci v minulosti i v přítomnosti tlumočí stále znovu stejnou spásnou Boží výzvu: *Obráťte se, neboť se přiblížilo Boží království.*<sup>(1)</sup>

Dnes máš příležitost setkat se s největším z nich. Musíš však odložit své pohodlí a pospíšet na místo na břehu Jordánu, Bohem pozeňnané, kde se nebe přiblížilo k zemi na dosah. Jak vidíš, zdaleka nejsi první. Už bys ani nespočítal, kolik lidí sem svedl prorokův hlas.

Na všech příchozích, kterých se skrze jeho hlas i zjev dotkla Boží milost, můžeš vidět zvláštní vzrušení. *Jsou plní očekávání.* Poddej se této všeobecné náladě. Je to zřejmé znamení, že se chystají velké věci. Odlož svou rezervovanost i vlažnou lhostejnost. Kdo chce zachytit příchod Božího království, musí vyjít ze své sebejistoty a otevřít se novému světlu.

Mezi těmi, kteří dnes přicházejí za Janem, je sám Ježíš. Pokud si myslíš, že ho na jedeš podle toho, že budí pozornost a vzniká kolem něho zvláštní rozruch, jsi na omylu. Až ti ho Duch Svatý ukáže, zjistíš, že Boží Syn a Syn člověka se ničím neliší od ostatních kajcníků. Vidíš tu snad někoho, kdo dává najevo, že je něčím více než všichni ti hříšníci kolem? Ježíš je jediný z přítomných, který by mohl oprávněně tvrdit, že žádného proroka ani žádné pokání nepotřebuje – a přece s úctou a poslušností přijímá řád, který kolem Jana panuje, a podrobuje se i jeho výzvám. Poděkuj mu za tento jeho příklad a vynasnaž se jednat vždy podle tohoto božského vzoru.

Chceš-li mít opravdový užitek z darů prorockých poselství, nesmí tě k nim přivádět pouhá zvědavost a zájem o senzace. To rozhodující se má odehrát nikoliv někde kolem tebe, ale přímo v tobě. Očekávání, kterému se otevíráš, je ve skutečnosti znamením Božího očekávání. To sám Bůh čeká na tvé obrácení! Proto je tak nezbytné, abys vstoupil pokorně do řeky pokání. Ani Maria, velká prorokyně posledních časů, nic tak nezdůrazňuje jako potřebu pokání a obrácení.

Co to však znamená, *obrátit se*? Znamená to odhodlat se odvážně k úplné a bez-

## Škola pokory

*Zamyšlení nad liturgickými texty  
dnešní neděle*

*Nalezl jsem v tobě zalíbení.*

výhradně uzdravující změně: máš vrátit všechny hodnoty na jejich správné místo. Jestliže to dosud bylo tvé tělo, které ovládalo tvou duši, je třeba nyní navrátit vládu tam, kam patří. Právě k tomu je tak nutné pokání a sebezapření. Tvoji nenasytnou *žádostivost očí* má konečně vystřídat soustředěnost a usebranost, *žádostivost těla* sebekázeň, čistota a skromnost, *pýchu života* pokora a ochota k laskavé služebnosti<sup>(2)</sup>. Neschází ti právě odvaha k pokoře? Uvědom si, že je to právě pokora, co svedlo k sobě Ježíše a Jana. Sám Ježíš o něm prohlásil, že *nikdo větší se z ženy nenarodil*<sup>(3)</sup>. Ale Jan se necítí hoden *rozvázat mu řemínek u opáneků*. Ano, slyšíš dobře, necítí se hoden ani k úkonu, který mají vykonávat otroci. Čeho si troufáš dotýkat se ty, jestliže Jan se necítí hoden ani dotknout se jeho obuvi?

A právě tento Ježíš, kterého ti Jan představuje jako *silnějšího a většího*, než je sám, sklání se pokorně před Křtitelem, vstupuje do řeky a přijímá křest pokání. Kdo je silnější a větší než On, aby nepotřeboval pokoru? Kdo je spravedlivější, aby nepotřeboval pokání? Právě svou poslušností, svým nejhlubším pokořením, svou skromností, že nechtěl ani v nejmenším vynikat nad ostatní, ale *modlil se* za ně jako jeden z nich, uchvátil Boží Syn tak nesmírně svého nebeského Otce, že mu veřejně a viditelně vyznává svou lásku: *Ty jsi můj milovaný syn, v tobě jsem našel zalíbení.*

Pokořit se znamená udělat místo Nejvyššímu, aby i u tebe našel to, v čem má zalíbení, aby On sám zjevil pravdu o tvé velikosti. Nic z toho, co v tobě znamená skutečnou hodnotu před Bohem, nebude ztraceno a zjeví se v pravý čas. Naše velikost je v tom, že Bůh by mohl v nás najít své zalíbení. Pokora je klíč pravdy, který *otevřít nebe* a vábí Ducha Svatého, aby sestoupil na pravé Boží ctitele, kteří následují Ježíše. *Bůh nikomu nestraní, ale v každém národě je mu milý ten, kdo jedná správně.*

Sestup do Jordánu a dej se *pokřtít Duchem Svatým a ohněm*. Přišel čas tvé-

## Liturgická čtení

### 1. čtení - Iz 40,1-5.9-11

Těšte, těšte můj národ – praví váš Bůh. Mluvte k srdci Jeruzaléma, volejte k němu, neboť je skončena jeho špatnost, odčiněna jeho nepravost, vzal z Hospodinovy ruky dvojnásob za všechny své hříchy. Hlas volá: „Na poušti připravte Hospodinovi cestu, v pustině urovnějte stezky našemu Bohu! Každé údolí ať se zvýší a každá hora a pahorek ať se sníží! Co je křivé, ať se napřímí, co je drsné, ať se narovná: Hospodinova velebnost se zjeví a každé tělo společně uzří, že mluvila Hospodinova ústa.“ Vystup na vysokou horu, ty, který hlásáš pro Sión radostnou zvěst, pozdvihni mocně svůj hlas, ty, který hlásáš pro Jeruzalém radostnou zvěst! Pozdvihni (svůj hlas) a neboj se; řekni judským městům: „Hle, váš Bůh!“ Hle, Pán, Hospodin, přichází s mocí, jeho rámě mu dává vládu. Hle, u sebe má svou mzdu a před sebou má svůj zisk. Jako pastýř pase své stádo, svým ramenem shromáždí beránky, ve svém klínu je nese, březí ovce šetrně vede.

### 2. čtení - Tit 2,11-14; 3,4-7

Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem. Vede nás k tomu, abychom se odřekli bezbožného života i světských žádostí a žili v tomto nynějším věku rozvázně, spravedlivě a zbožně a přitom očekávali v blažené naději slavný příchod našeho velikého Boha a spasitele Krista Ježíše. On vydal sám sebe za nás, vykoupil nás z každé špatnosti a očistil si nás, abychom byli jeho vlastním lidem, horlivým v konání dobrých skutků. Projevila se dobrota Boha,

*Dokončení na str. 5*

ho obrácení. Nečeká na ně jen tvůj Bůh. *Pán tě volá s láskou, bere tě za ruku, abys byl spolu s jeho Synem prostředníkem jeho lásky, pomáhal mu otevírat oči slepým, vyvádět ze žaláře ty, kteří bydlí v temnotě.*

Můj Pane a můj Bože, děkuji ti a přijímám tvé pozvání, *ačkoliv nejsem hoden.*

*Bratr Amadeus*

#### Poznámky:

<sup>(1)</sup> Mt 3,2; <sup>(2)</sup> srov. 1 Jan 2,16; <sup>(3)</sup> Lk 7,28.

## Blahoslavený Odorik z Pordenone

*Každý určitě ví, kdo to byl Marco Polo. Možná trochu v jeho stínu dlí jiný významný muž, jenž o něco později rovněž zavítal do země velkého mongolského chána. Spolu s tímto Benátčanem jsou každopádně pokládáni za největší středověké cestovatele. Pro českého čtenáře bude bezpochyby zajímavé, že svůj cestopis zakončil slovy: „Já, bratr Oldřich Čech, z Furlánska...“*

**M**ěl totiž český původ. Jeho otec byl družiníkem krále Přemysla Otakara II., členem vojenské posádky v Pordenone, městě ve Furlánsku, v oblasti kolem města Udine v severovýchodní Itálii, jež „králi železnému a zlatému“ patřila. Všeobecně je znám jako Odorik, nicméně díky svému českému otci je též někdy uváděn jako Oldřich Čech. Názory na rok jeho narození se různí, pohybují se zhruba kolem první poloviny 60. let 13. století, ale někteří zmiňují i polovinu 80. let. Vzhledem k tomu, že Přemysl Otakar II. se stal pánem Furlánska až v roce 1270, je spíše na místě uvažovat o pozdějším datu Odorikova narození. I proto, že antropologická analýza jeho kostí prokázala, že zemřel přibližně v 50 letech.

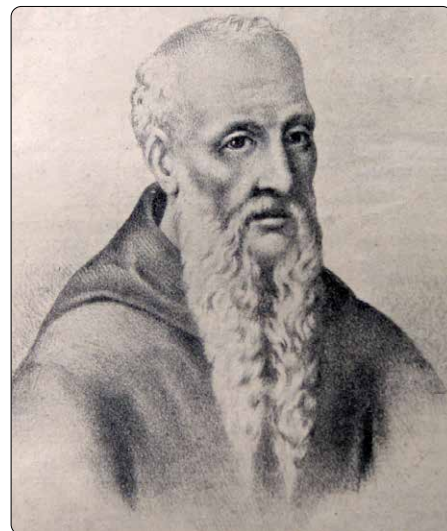
V Udine vstoupil zhruba ve svých 15 letech do řádu menších bratří sv. Františka a v blíže neurčené době přijal kněžské svěcení. Již tehdy byl na sebe náročný, chodil bosý, v zíněné košili a v záplataném hábitu. Později (patrně mezi lety 1300–1314) se jako společník irského misionáře bratra Jakuba zúčastnil misijní cesty do Arménie, Turkestánu a Mongolska – na tuto cestu se připravil delším životem poustevníka v lesích v Provence. Na misijní cestě po asijských lokacích poznal tamní život, zvyklosti a naučil se několik jazyků (dělal i tlumočníka). Díky této (nejen) na svou dobu výjimečné devize jej roku 1316 oslovil papež Jan XXII. s tím, že jej chce pověřit misí na Východ, kde by „rád obnovil styky s Perskou říší i Říší středu“, a pokusil se tyto země přivést do lůna církve.

Odorik se v doprovodu dvou druhů vydal na dlouhou cestu po moři – učinil tak nejpozději roku 1318. Doplul nejprve přes Černé moře do dnešního Turecka, načež po cestě využívané karavanami zamířil přes Velkou Arménii, mongolskou Persii, Kurdistán dále na východ. (Byl prvním Evropanem, který vstoupil do zbo-

řeníště Persepolis, mohutného hlavního města dávné Perské říše.) Přes starověkou Babylonii pokračoval do Indie, na Filipínách o Vánocích roku 1324 sloužil jako vůbec první kněz mši svatou, vstoupil i na Srí Lanku, Jávu a Borneo a jako první evropský cestovatel i na Sumatru. Měl přitom pro strach uděláno, neváhal vejít do indické Thany, kde nedlouho předtím (v září roku 1321) zemřeli mučednickou smrtí z rukou muslimů čtyři jeho řádoví spolubratři (Tomáš z Tolentina, Jakub z Padovy, Petr ze Sieny a Dimitrij z gruzinského Tyflisu), neváhal dokonce ani exhumovat jejich ostatky a vystavit se tak mimořádně nenávidné zlobě a ohrožení života ze strany místních vyznavačů islámu. Podotkl pak, že jen zázrakem vyvázl živ. Konal tak proto, aby ostatky později uložil v minoritském klášteře v Zaytonu (dnešním Čchüan-čou). Nebál se vkročit ani na Andamanské ostrovy v Bengálském zálivu, obývané lidojedy, a když



*Starobylé perské město Persepolis, kterým Odorik procházel. Sloupy jsou téměř 25 metrů vysoké. Kresba Eugèna Flandina z roku 1840.*



*Blahoslavený Odorik z Pordenone*

se je snažil přesvědčit, aby od svého ošklivého zvyku upustili, opáčili, že je lepší, když příbuzného snědí oni, než kdyby to udělali červi.

Další Odorikovy kroky už vedly do Číny, a to z přístavu Kanton. Tři roky pak pobýval v Chánbalyku, což je dnešní Peking, u dvora chána Jesuna Tumora, buddhisty, který byl ale příznivcem křesťanství. „Vrchovaté tři roky jsem pobyl v tomto chánově městě a často jsem byl přítomen jejich slavnostem, neboť my, menší bratři, máme u císařova dvora vyhrazeno místo a jsme povinováni tam docházeti a udělati mu požehnání...“ píše. Spolupracoval zde s jiným minoritou – Janem z Montecorvina, jenž byl prvním Evropanem, který do Číny přibyl po moři, a po jeho smrti v roce 1328 se Odorik stal arcibiskupem Chánbalyku. Získal od chána svolení, aby menší bratři mohli osídlit Turkestán.

V roce 1328 se „apoštol Číny“, jak se Odorikovi někdy přezdívá, rozhodl k návratu do Itálie. Po Hedvábné stezce se přes Kašgar, Tibet, Pamír a Persii dostal do Malé Asie a odtud nejpozději v roce 1330 na Apeninský poloostrov. Vrátil se načas do rodného Pordenone, kde v něm však nikdo nepoznal bratra Odorika – tak ho anabáze na Východ změnila. Odorik chtěl splnit své poslání beze zbytku a podat zprávu o neúspěšné misijní snaze obrátit chána na pravou víru papeži Janu XXII., jenž v té době sídlil v Avignonu, leč došel pouze do Padovy, kde ho nemoc upoutala na lůžko.

Jak už to bývá, Odorikovu vyprávění o dalekých krajích prakticky nikdo nevě-

řil. Jeho spolubratři byli přesvědčeni, že se pomátl na rozumu, případně že si vymýšlí. Těžko se jim asi věřilo, že „mezi chánem a italskými panovníky je takový rozdíl jako mezi největším boháčem a žebráky“. Snad jen jediný spolubratr – Vilém ze Solagne – byl náchylný zcestovalého a cestováním znaveného kněze brát vážně a začal jeho vzpomínky zapisovat. Vlastně má velkou zásluhu na tom, že Odorikovy vzpomínky nezavál vítr času. Odorik ve svém vyprávění dospěl k pobytu v Tibetu, pak se ale rozhodl vstát z lůžka a pokračovat v cestě za papežem, ježto cítil, že jeho dny se krátí, a nechtěl opustit tento svět, aniž by v úplnosti nevyplnil slib poslušnosti. Došel ale pouze do Pisy, dále nemohl. Nechal se tedy dovézt do Udine.

Ani v tamním minoritském konventu se nesetkal s pochopením, naštěstí však se o jeho existenci dozvěděl nejvyšší sudí Furlánska Conrado Bernardiggi Gastaldo, který ho navštěvoval. Autorita tohoto váženého muže poněkud pozměnila náhled bratří na Odorika, leč neměli už moc času si ho za jeho života napravit úplně, neboť 14. ledna 1331 se Odorik vydal na svou poslední cestu.

Mohli tak učinit až při pohřbu, během něhož se udál zázrak, který všichni právem připisovali zesnulému menšímu bratrovi.



Čínské zobrazení blahoslaveného Odorika (kolem 1930)

A další následovaly. Přestože se v myslích všech obyvatel Udine zrodily úvahy o Odorikově svatosti, byl Oldřich Čech vyzdvižen ke cti oltáře teprve 2. července 1755, kdy jej za blahoslaveného prohlásil papež Benedikt XIV. Jeho tělo je uloženo v sarkofágu z drahého alabasturu pokrytém reliéfy. Díky tomu známe jeho přibližnou podobu. Kostel zasvěcený „apoštolovi Číny“ najdeme v jeho rodném městě, je znám jako Chiesa del Beato Odorico da Pordenone.

Vědecké bádání nad jeho ostatky, jež proběhlo v roce 2002, přineslo závěr, že Odorik byl dobře stavěný muž vysoký asi 173 cm, měl ryšavé vlasy a že zemřel na plicní infekci a vyčerpání z namáhavé cesty. V roce 2018 byla část Odorikových relikvií předána pražským františkánům u Panny Marie Sněžné.

Cestopis *Popis východních krajů* v sepsání bratra Oldřicha, Čecha, z Pordenone je cenným svědectvím o poměrech v zemích východní Asie, svědectvím, jakých máme z oné doby méně než pověstného šafránu. Odorik prokázal mimořádný pozorovací talent. Díky němu se čtenář může seznámit se zeměpisnými reáliemi krajín, jimiž procházel, zemědělskými praktikami, vzhledem měst a počtem jejich obyvatel, náboženskými systémy, obchodními vztahy, etnografií, zvyklostmi, jako např. rybolovem s pomocí kormoránů, lovem pomocí otrávených šipek vystřelovaných z foukačky (na Borneu), upalováním vdovy spolu se zemělým manželem či stahování dívčích nohou obvazy, což mělo spolu s dalšími procedurami zabránit jejich růstu a vytvořit tzv. lotosová chodidla – malé nohy coby výraz vznešenosti. Je zajímavé, že ve svém spise nezmiňuje výslovně arcibiskupa Jana ani nepojednává o svém misijním počínání, ačkoliv uvedl, že se na cestu vydal, aby „získal nějaké duše“. Jakkoli je cifra 20 000, známá z jiných pramenů, asi nadsazená, určitě nějaké výsledky za sebou měl, jen o nich z pokory nepsal.

Nepouští příliš uzdu fantazii, ale stroze a věcně popisuje viděné. Jeho cestopis byl později zařazen do *Acta sanctorum* (souboru hagiografické literatury). Již ve své době vyšel v několika vydáních, leč „dočkal se“ i plagiátorství. Dilem nejznámějším je spis lutyšského lékárníka Jeana Bourgoigneho, který nikdy neopustil

## Liturgická čtení

- dokončení ze str. 3

našeho spasitele, a jeho láska k lidem; ne (snad proto), že my jsme vykonali něco dobrého, ale ze svého milosrdenství nás spasil v koupeli znovuzrození a obnovení Duchem Svatým. Toho na nás vylil v hojnosti skrze našeho spasitele Ježíše Krista, abychom – ospravedlnění jeho milostí – dostali jako dědicové vytoužený věčný život.

**Evangelium – Lk 3,15-16.21-22**

Lid byl plný očekávání a všichni uvažovali o tom, zdali Jan není Mesiášem. Jan jim však na to říkal: „Já vás křtím vodou. Přichází však mocnější než já; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u opánků. On vás bude křtít Duchem Svatým a ohněm.“

Když se však lid dával pokřtít a když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe, Duch Svatý sestoupil na něj v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení.“



Lutych a který sepsal podle Odorikova vzoru smyšlené vzpomínky neexistující postavy rytíře Johna Mandevilla. Bourgoigne oproti Odorikovi uzdu fantazii pouštěl, a to pořádně, takže jeho barvitý výtvar si získal daleko větší popularitu u čtenářstva než reálné vzpomínky skutečného cestovatele. Přesto bylo toto dílo přeloženo již ve středověku do několika jazyků, kupř. i do velštiny.

## Modleme se svobodně jako Boží děti, nikoli jako otroci

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

Nejprve se musíme modlit, abychom přijali Ducha Svatého. V tomto ohledu je v evangeliu velmi přesné Ježíšovo slovo: „Jestliže tedy vy, kteří jste zlí, umíte dávat svým dětem dobré věci, čím spíše dá váš Otec v nebesích Ducha Svatého těm, kdo ho prosí!“ (Lk 11,13) Každý, každičká z nás dokáže těm nejmenším, ať už dětem, vnoučatům nebo přátelům, dávat dobré věci. Ti nejmenší od nás vždy dostávají dobré věci. A jak to? Otcí nedá, aby nás neobdaroval Duchem Svatým! A to proto, aby nám dodal odvalu a abychom v tom pokračovali. V Novém zákoně vidíme, že Duch Svatý vždy sestupuje během modlitby. Sestupuje na Ježíše při křtu v Jordánu, zatímco „se modlil“ (Lk 3,21), a sestupuje na učedníky o Letnicích, zatímco „vytrvale a jednomyslně setrvali na modlitbách“ (Sk 1,14).

Je to jediná „moc“, kterou nad Duchem Božím máme. Moc modlitby: modlitbě se neodporuje. Modlíme se a on přichází. Na hoře Karmel se falešní Baalovi proroci – vzpomeňte si na tu pasáž v Bibli – namáhali, aby na svou oběť přivolali oheň z nebe, ale nic se nestalo, protože to byli modloslužebníci: uctívali boha, který neexistuje; Eliáš se pomodlil a oheň sestoupil a strávil zápalnou oběť (srov. 1 Král 18,20–38). Církev tento příklad věrně následuje – vždy má na rtech prosbu: „Přijď! Přijď!“ praví Duchu Svatému pokaždé, když se k němu obrací. A činí tak zvláště při mši svaté, aby sestoupil jako rosa a posvětil chléb a víno pro eucharistickou oběť.

Ale je tu i jiný aspekt, který je pro nás nejdůležitější a nejpovzbudivější: Duch Svatý je ten, kdo nám dává pravou modlitbu. Svatý Pavel to říká takto: „Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti; mnohdy totiž nevíme, jak se vhodně modlit, ale sám Duch se přimlouvá nevyslovitelnými vzdechy; a ten, kdo zkoumá srdce, ví, co si Duch přeje, neboť se přimlouvá za svaté podle Božího plánu.“ (Řím 8,26–27)

Je pravda, že nevíme, jak se modlit, nevíme to. Musíme se to učit každý den. Důvod této slabosti naší modlitby byl v minulosti vyjádřen jediným slovem, které

se používalo třemi různými způsoby: jako přídavné jméno, jako podstatné jméno a jako příslovce. Je snadné si je zapamatovat, a to i pro ty, kdo neznají latinu, a stojí za to si tyto tři věci zapamatovat, protože samy o sobě obsahují celé pojednání. My lidé, řečeno oním příslovím, „*mali, mala, male petimus*“, což znamená: jsouce špatní (*mali*), žádáme špatné věci (*mala*) a špatným způsobem (*male*). Je-



žiš říká: „Hleďte nejprve Boží království, a ostatní vám bude přidáno navíc“ (Mt 6,33); my naopak hledáme nejprve to navíc, tedy své vlastní zájmy – a tolikrát, a úplně zapomínáme prosit o Boží království. Prosme Boha o království a všechno přijde s ním.

Ano, Duch Svatý přichází na pomoc naší slabosti, ale dělá ještě něco velmi důležitého: dosvědčuje nám, že jsme Boží děti, a vkládá nám na rty volání: „Otče!“ (Řím 8,15; Gal 4,6). Nemůžeme říkat „Otče, Abba!“ nemůžeme říci „Otče“ bez moci Ducha Svatého. Křesťanská modlitba není telefonický rozhovor člověka s Bohem, nikoli, je to modlitba Boha v nás! Modlíme se k Bohu skrze Boha. Modlit se znamená vnořit se do Boha a nechat Boha vstoupit do nás.

Právě v modlitbě se Duch Svatý zjevuje jako „Paraklét“, tedy obhájce a ochránce. Neobviňuje nás před Otcem, ale obhajuje nás. Ano, obhajuje nás, dává nám poznat, že jsme hříšníci (srov. Jan 16,8), ale dělá

to proto, abychom zakusili radost z Otceva milosrdenství, a ne proto, aby nás znichčil neplodným pocitem viny. I když nám naše srdce něco vyčítá, připomíná nám, že „Bůh je větší než naše srdce“ (1 Jan 3,20). Bůh je větší než náš hřích. Všichni jsme hříšníci, ale pomysleme: možná jsou mezi vámi někteří – nevím –, kteří se tolik strachují kvůli věcem, které udělali, kteří se bojí, že je Bůh pokárá, kteří se mnohého obávají a nemohou najít pokoj. Odjeďte se modlitbě, vzyvejte Ducha Svatého a on vás naučí, jak prosit o odpuštění. A víte, co se stane? Bůh nežádá mnoho gramatiky, a když prosíme o odpuštění, nenechá nás domluvit! Vyslovíme „od...“ a nenechá nás dokončit slovo „odpuštění“. Ještě dříve nám odpustí, vždycky je tu pro nás, aby nám odpustil, než dokončíme slovo odpuštění. Vyslovujeme „od...“ a Otec nám vždycky odpustí.

Duch Svatý se přimlouvá a také nás učí, abychom se zase my přimlouváme za své bratry a sestry – přimlouvá se za nás a učí nás přimlout se za druhé; učí nás přimlout modlitbě: modlit se za toho či onoho člověka, modlit se za nemocného, za toho ve vězení, modlit se..., modlit se i za tchyni! A stále se modlit. Vždycky. Tato modlitba je Bohu obzvlášť milá, protože je nejbezpečnější a nejnejistnější. Když se všichni modlí za všechny, stává se – a to říkal svatý Ambrož – že se modlitba násobí (*De Cain et Abel*, I, 39). Modlitba je taková. Zde je úkol, který je v církvi tak vzácný a potřebný, zvláště v této době přípravy na jubileum: sjednotit se s Paraklétem, který „se přimlouvá za Boží plány pro každého z nás“. Ale nemodlete se jako papoušci, prosím! Neopakujte: „Bla, bla, bla...“ Ne. Říkejte „Pane“, ale říkejte to ze srdce. „Pomoz mi, Pane“, „Miluji tě, Pane“. A když se modlíte modlitbu Páně, modlete se: „Otče, ty jsi můj Otec“. Modlete se srdcem, a ne ústy, nebuďte jako papoušci. Kež nám Duch Svatý pomáhá v modlitbě, kterou tolik potřebujeme.

Zdroj: [www.vaticannews.va/cs.html](http://www.vaticannews.va/cs.html)  
(Redakčně upraveno)

# „Existují jenom dvě cesty – do Říma a k ateismu“

(sv. John H. Newman)

*Svatý kardinál John Henry Newman je jedním z nejslavnějších konvertitů v dějinách katolické církve.*

*Byl intelektuálem a duchovním geniem, zároveň i člověkem hluboké pokorné víry.*

*Jeho filosofické a teologické texty patří k nejcennějším pokladům lidstva.*

John Henry Newman se narodil 24. února 1801 v Londýně. Jeho otec pracoval jako bankéř a matka pocházela z francouzské protestantské rodiny, která emigrovala do Anglie. John Henry byl nejstarším z šesti dětí – měl dva bratry a tři sestry. Od matky a babičky se děti učily prostému a důvěrnému vztahu s Bohem.

## Krise víry a první obrácení

Newman oplýval mimořádnými schopnostmi a otec jej vychovával v duchu liberálního anglikanismu. Ve 14 letech se mu dostaly do rukou knihy zpochybňující věrohodnost Pisma svatého, pranýřující církev a popírající existenci zázraků a nesmrtelnost duše. Tyto protikřesťanské spisy zapříčinily, že náctiletý John Henry přestal věřit v Boha. Na podzim roku 1816 však v chlapcově životě došlo k radikální změně. Setkal se s výtečným anglikánským kazatelem, jenž mu dal na přečtení knihy dobré. Newman překonal krizi víry a uvěřil, že existuje věčný život. Nabyl jistotu existence transcendentálního Boha, který hovoří skrze lidské svědomí a kterému záleží na spáse člověka. Žel, tím, jak četl protikatolické knihy protestantských autorů, nabyl John Henry rovněž přesvědčení, že papež je antikristem a katolická církev je demoralizovaným spolkem tonoucím v pověrách.

Po svém obrácení složil tehdy patnáctiletý Newman soukromý slib zachovávaní celibátu; začal často přistupovat k anglikánské obdobe svatého přijímání, denně se modlil, pěstoval v sobě vědomí přítomnosti Boha, rozjímal biblické texty, ovládal své pocity a svůj temperament a bez přestání se vítězně utkával s pýchou, marnivostí a sexuálními pokušeními.

## Mít v nenávisti hřích

Během svého dospívání zakoušel Newman velmi silná pokušení, s nimiž se rozhodně vypořádával. Napsal: „*Lidé ve světě,*

*tělesní a nevěřící, jsou přesvědčeni, že pokušení, jež zakoušejí, a hříchy, jimž podléhají, patří k jejich přirozenosti – proto jimi nejsou vinni. Tímto způsobem zpochybňují existenci hříchu, který je největším neštěstím každého člověka. Nelze jít po cestě víry do plnosti štěstí v nebi, pokud se na samém začátku této cesty nezačne nenávidět hřích.*“ Proto se Newman modlil těmito slovy: „*Stvořil jsi nás, Bože, abys nás učinil šťastnými. Naše štěstí závisí na poslušnosti Tobě. My jsme však hledali štěstí na svých vlastních cestách – opustili jsme Tě. Ó můj Bože, jak Ti splácíme, jak já Ti splácím, když hřešíme! Jak strašný nevděk! Jaký bude trest za to, že odvrhnuji své štěstí a volím si peklo místo nebe! Víím, řekneš: »Ať si dělá, co chce! Hledá ztracení a záhubu, tak*



*Kanonizační portrét J. H. Newmana*

*ať ji najde! Pohrdá milostmi, které mu předkládám, tak ať se mu stanou prokletím!« Ty, Bože můj, máš na mne právo, jsem celý Tvůj. Jsem jen Tvým vlastnictvím a dílem, mou jedinou povinností je Tobě sloužit. Vyznávám, Bože můj, že na to často zapomínám. Nejčastěji jedním tak, jako bych byl sám svým pánem a vzpouzím se Ti. Dělal jsem, co se mi zlíbilo, a neptal jsem se, co se líbí Tobě. Zatvrzelost a necitelnost mého srdce jsou tak značné, že vůbec necítím, jak velikým zlem to je. Nechápu, jak hrozný je hřích – nemám ho v nenávisti a neděším se ho tak, jak bych měl. Nenaplňuje mě odpočinkem, neštítím se ho, neodvracím se od zla pobouřeně, protože Tě uráží, mnohem spíše si s ním pohrávám, a pokud se varuji spáchat těžký hřích, ty lehké páchám bez většího odporování jim. Ó můj Bože, jak nesmírný, jak hrozný je rozdíl mezi tím, čím jsem, a tím, čím bych být měl!*“

Newman se modlil o schopnost nenávidět hřích; denně podstupoval obtížnost kráčet cestou, která ho vedla na vrchol čisté lásky a svatosti.

John Henry byl poslušný hlasu svědomí, jež pro něj bylo hlasem samotného Boha. Napsal: „*Stejně jako nám základní vědomosti o světě zprostředkovávají naše smysly, tak nám veškeré počáteční vědomosti o Pánu toho světa a našem Bohu zprostředkovává naše svědomí (...)* skrze ustavičně se opakující morální pády, v jejichž případech působí svědomí tak, že nám obratem tlumočí příkaz našeho Pána, čímž dostáváme ustavičně nový důkaz o existenci suverénního Vládce, od něhož pocházejí ony jednotlivé soudy a rozkazy, jež prožíváme ve svém svědomí.“

## Touha po pravdě

Newman byl při hledání pravdy nekompromisní. Napsal: „*Celým srdcem toužím po pravdě a přijmu ji, ať ji naleznu kdekoliv.*“ V roce 1817 začal mládenec studovat na univerzitě v Oxfordu. První čtyři roky studoval literaturu, matematiku

a práva, posléze i anglikánskou teologii. Díky svým vynikajícím schopnostem byl v roce 1822 nominován na post profesora teologie na Oriel College. Dne 29. května 1825 byl o slavnosti Soslání Ducha Svatého vysvěcen na kněze v anglikánské církvi. Tři roky nato zemřela ve svých 19 letech jeho milovaná sestra Marie. Jednalo se o jednu z nejbolestivějších zkušeností mladého Newmana. Mariina smrt ho utvrdila ve vědomí křehkosti lidského života na zemi a poukázala na perspektivy věčnosti. Pochopil, že mnohem důležitější než dokonalost intelektuální, je dokonalost v morální a duchovní rovině, neboli svatost.

V roce 1832 se John Henry vypravil na dlouhou cestu – plánoval navštívit Španělsko, Gibraltar, Alžírsko, Maltu, Sicílii, Neapol a Řím. Do Věčného města dorazil 2. března 1833. Pohled na římské chrámy, na všechno to bohatství umění a architektury srazil Newmana na kolena. Na zpáteční cestě, během přestávky v uhrančivě krásném přístavu Bonifacio, napsal Newman báseň *The Pillar of the Cloud* (Oblačný sloup), jež se stala všeobecně zpívaným církevním hymnem *Lead, kindly Light* (Veď mě, Světlo). Autor v ní vyjádřil křehkost svého bytí a naprostou odevzdanost do rukou milosrdného Boha. Tyto prožitky způsobily, že Newman zatonoužil celým srdcem dosáhnout svatosti. Psal: „*Pokud Boha nemilujeme, je to kvůli tomu, že jsme ho milovat nezatonoužili, nikdy jsme se o to nepokusili a nikdy jsme se nemodlili o to, abychom ho milovali. Nenosili jsme denně ve své duši tuto myšlenku a touhu, neměli jsme ho stále před očima v obyčejných událostech všedního dne. Jde o touhu po poznání našeho Stvořitele a o vzepětí srdce po sloužení mu, což předchází obrácení.*“

### Sloup a opora pravdy

Několik dní po návratu z Říma – v červenci roku 1833 – inicioval Newman společně s Johnem Keblem, Edwardem Puseyem a Richardem Froudem vznik hnutí obnovy anglikánské církve. Šlo o tzv. oxfordské hnutí a John Henry byl jeho neoficiálním lídrem. Jedním z hlavních cílů tohoto hnutí bylo zajistit anglikánské církvi nezávislost na státní moci a bojovat proti liberalismu, který podkopával základy křesťanské víry, jelikož zpochyb-



*Studiem spisů církevních otců došel Newman k závěru, že poklad víry zůstal zachován nedotčený pouze v katolické církvi*

ňoval existenci objektivní zjevené pravdy. Doktrína anglikánské církve je představena v oficiálním schématu *Tricet devět článků*, redigovaných na počátku vlády královny Alžběty I. Oxfordské hnutí usilovalo o obrodu anglikanismu a jeho návrat ke katolickým kořenům. Ve snaze ukázat katolickou tvář anglikánské církve publikoval Newman v únoru roku 1841 v britském deníku *The Times* „Tract 90“ – „Traktát 90“, v němž dokazoval, že *Tricet devět článků* není v rozporu s katolickým učením.

Poté, co „Traktát 90“ vyšel tiskem, započala celá série konverzí ke katolicismu. Vedení univerzity v Oxfordu „Traktát 90“ rezolutně odsoudilo a označilo Newmana za nectného člověka, který se domnívá, že *Tricet devět článků* lze sladit s „římskokatolickými bludy“. Newmanovy vývody byly ostře odsouzeny v pastýřských listech oxfordskými i jinými anglikánskými biskupy. Stal se terčem masového očerňování a systematické diskreditace ze strany anglikánského duchovenstva a univerzitních liberálů.

Při odhalování pravdy bylo pro Newmana rozhodující studium historie počátku církve a spisů církevních otců. Uvědomil si, že existuje nápadná podobnost mezi atmosférou, v jaké se v prvních staletích křesťanství rodila hereze arianismu, a liberalismem v anglikánské církvi. Při objevení pravdy o církvi v raných do-

bách křesťanství Newman napsal: „*Stále mě pronásledovala myšlenka, že musí být něco mnohem většího, než je naše státní anglikánská církev, a že to »něco mnohem většího« je v prvních staletích založená katolická apoštolská církev.*“

John Henry získal morální jistotu, že anglikánská církev se nachází ve schizmatu a že římskokatolická církev je církvi apoštolskou. Svědomí mu zřetelně napovídalo, že jeho místo je v římskokatolické církvi a že jedině tam může být spasen. Ruku v ruce s tím prožíval obavy. Zdolal je však trpělivým čekáním, intenzivní modlitbou, pokáním a studiem. Během postního období praktikoval přísný půst a abstinenci. Ve středy a pátky nepožil až do 18. hodiny žádný pokrm a nečetl noviny. V těžké době dostal spoustu dopisů od svých přátel, kteří ho varovali před „strašlivými“ důsledky, jež s sebou pone- se vstup do katolické církve.

Newman rovněž přestal přednášet na univerzitě. Ve své farnosti v Littlemore se odebral do ústraní, aby v něm vedl život ne nepodobný tomu mnišskému. Šest let tam dozrával k rozhodnutí vstoupit do společenství katolické církve. Toto údobí duchovních bojů popsal v knize *Apologia pro Vita Sua*. V září roku 1843 proslovil v Littlemore své poslední kázání v anglikánské církvi. Její opuštění se snoubilo s Newmanovým rozhodnutím dát v ale univerzitnímu prostředí

v Oxfordu, o němž napsal: „Ze všech lidských skutečností je mému srdci nejbližší Oxford.“ Rozloučení s univerzitou Johna Henryho zasáhlo neobyčejně bolestně.

Koncem roku 1844 začal Newman pracovat na filosofické rozpravě o teorii rozvoje křesťanské doktríny. Jak pronikal hlouběji do učení církevních otců, došel ke skálopevnému přesvědčení, že církev od nejranějších dob setrvává v neporušené formě pouze v katolické církvi. Boží poklad víry se v celistvosti uchoval pouze v římskokatolické církvi. „*Studium sporů v rané církvi ve mně dozrálo přesvědčení, že to my, anglikáni, jsme heretici,*“ vyznal.

Newman, největší anglikánský teolog, rezignoval na akademickou kariéru, dobře placené postavení profesora a faráře, aby se stal členem katolické církve, která byla od dob Jindřicha VIII. bezohledně pronásledována. V 19. století byli katolíci v Anglii stále ještě občany druhé kategorie. Newmanovo rozhodnutí o vstupu do katolické církve pro něj tudíž znamenalo počítat s citelnými důsledky: ztrátou prostředků obživy, místa bydliště, přátel a prestiže.

Dne 8. října 1845 padl John Henry Newman na kolena před katolickým knězem – italským pasionistou bl. Dominikem Barberim – a požádal ho o pozhánání, zpověď a přijetí do katolické církve. Během několika příštích let následovalo Newmanův příklad několik set významných univerzitních profesorů. Rezignovali na akademickou kariéru, profesorské příspěvky, teplá místa na farách. Newmanova konverze hluboce otřásla

Anglii i světem. Do katolické církve kráčelo v jeho stopách několik set anglikánských duchovních a vlivných představitelů veřejného života a po vydání knihy *O vývoji křesťanského učení* šly jejich počty řádově do tisíců.

Konverzita Newman ve svých plamených kázáních a spisech zdůrazňoval, že církev je „*sloup a opora pravdy*“ (1 Tim 3,15) a že cesta k poznání Krista vede skrze živou katolickou církev, která je církví Kristovou a dědičkou prvotní církve. Newman chápal církev jako společenství, v němž žije, působí a učí Kristus. Věděl, že jako člen tohoto společenství musí své svědomí, svůj rozum a své pocity podřídit vedení a učení Ježíše Krista. Ani rozum, ani pocity nejsou posledním rozhodčím, ale je to autorita Krista Ježíše, přítomného a učícího v církvi.

Takto Newman vysvětloval pravdu o neomylnosti církve a papeže: „*Evangelia jsou skutečným poselstvím z nebe, která jsou strážena a uchována ve společenství katolické církve.*“ Toto zjevené poselství bylo svěřeno církvi a „*církev je neomylná v tom, co se týká svěřeného jí poselství; co jiného se rozumí neomylností v učení než to, že učitel je ve svém učení zajištěn před omylem? (...) Jestliže je papež neomylný, je tomu tak pouze proto, že stojí v čele církve, která je neomylná.*“

#### „Od té doby, co jsem se stal katolíkem“

„*Od té doby, co jsem se stal katolíkem,*“ napsal Newman, „*zakoušel jsem dokonalý pokoj a neutuchající vnitřní ticho, a to bez*

## MODLITBY SV. KARDINÁLA J. H. NEWMANA

*Můj velký Bože, Ty vše znáš a vše víš, neboť jsi všechno stvořil... Ty tak dobře znáš myšlenky a záměry každé jednotlivé duše, jako by v celém Tvém stvoření byla právě jen tato jedna duše. Znáš mě skrz naskrz. Tvůj pohled obsáhne celou přítomnost, minulost i budoucnost jako jeden celek. Ty víš, jaký bude můj konec; Ty již víš, jaká bude hodina mé smrti a jaký bude můj soud. Jak hrozná je představa, že jednou stanu před svým Soudcem! Ó, rozmnož ve mně vážnost náboženského života, o kterou usiluji a po které toužím. Nauč mě stále více Tě milovat, pak budu žít v pokoji a nebudu před Tebou pociťovat strach.*

\* \* \*

*Pane, jsi svatý ve všech svých dílech. Hřích ve světě nepochází od Tebe – pochází od nepřítelů, pochází ode mne samého a z toho všeho, co je moje. Mne i všech lidí se týká tato hanba, poněvadž místo toho, abychom tíhli k dobru, poddali jsme se zlu. (...) Ty mě k sobě pozveš, až umřu, a budeš mým Soudcem. „Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím.“ (Iz 6,5) Tvůj kříž, ó Pane, překlenuje propast dělící mě od Tebe. Hovoří o mé nehodnosti a o Tvém nepopsatelném odporu ke hříchu. Nauč mne, ó můj milovaný Pane a Spasiteli, abych chápal hluboký význam Tvého kříže a abych skrze Tvůj svatý kříž nejen pochopil, jak mě od Tebe hřích vzdaluje, ale abych dosáhl smíření s Tebou!*



Iničiátoři oxfordského hnutí: John Keble, John H. Newman a Edward Bouverie Pusey

sebenepatrnějších pochybností... Nebyl jsem horlivější než předtím, avšak přišlo mi, že po divoké plavbě jsem vplul do poklidného přístavu a že štěstí, jaké jsem kvůli tomu pocítil, trvá nepřetržitě až dodnes.“

Po svém vstupu do katolické církve trpěl John Henry kvůli neporozumění, nepřátelství, úskokům a obviněním z pokrytectví. Snášel to vše mlčky jako Kristus před Pilátem a reagoval výhradně tehdy, když se obvinění týkala zpochybnění jeho věrnosti a oddanosti katolické církvi. Nepřestal nicméně milovat ty, kteří se od něj po jeho obrácení odvrátili.

V únoru roku 1846 se Newman vypravil do Říma. Vstoupil do koleje De Propaganda Fide, aby zde zahájil studia teologie a připravil se na přijetí svátosti kněžství.

Po jejím přijetí pojednal takto o Eucharistii: „*Nic mě nenaplníuje takovým potěšením a takovou radostí jako mše svatá. Mohl bych se jí účastnit donekonečna a nikdy se na ní nebudu nudit. Je to nejvznešenější možná činnost, jaká na světě může být. Odvěký přichází na oltář jako ten, který byl v těle a krvi, před kterým se sklánějí andělé a třesou se ďáblové. Kristus ustanovil nepřestávající zázrak svého Těla a Krve pod viditelnými znameními (...). A svým kněžím dal moc konání toho, co On vykonal. Dal se do rukou hříšníkům. Slabý, omezený a zaostalý hříšný člověk skrze moc udělenou mu v rámci jeho kněžské autority přivádí Nejvyššího na zem, uschovává ho v těsném svatostánku a podává hříšnému lidu... Je nabílední, bratři moji, že když vyznáváme Boha pouze jako Všemocného, máme pouze poloviční povědomí o něm. Jestli ho chceme poznat plně, musíme ho poznat v Eucharistii jako toho, kdo se jmenuje »Bůh s námi« a »Ježíš« (Bůh je spása).*“

Svatý otec Pius IX. Newmana pověřil, aby na území Anglie zakládal oratoře sv. Filipa Neriho. Newman byl jmenován představeným první fundace – v Birminghamu. Tam též od roku 1848 působil – psal články, knihy, pracoval v pastorační práci mezi irskými dělníky, vydával časopis *Rambler* (tj. *Poutník*) pro katolickou inteligenci. Newmanovy myšlenky předběhly jeho dobu a byly přípravou na I. i II. vatikánský koncil. Zakrátko založil druhou oratoř – v Londýně. Na prosbu papeže a irského episkopátu shromáždil skupinu znamenitých profesorů a v roce 1854 založil Katolickou univerzitu v Dublinu. Až do roku 1858 pak stál v jejím čele co by rektor.

Newman byl přesvědčen o tom, že každý člověk, který upřímně hledá pravdu, nakonec vstoupí do katolické církve. Domníval se, že „*v opravdové filosofii není nic polovičatého mezi katolicismem a ateismem a že konzistentní myšlení se musí vyslovit buď pro jedno, anebo pro druhé*“. Mezi těmito dvěma póly stojí protestantismus. Newman nabídl jasnou rozlišovací zásadu: „*Existují jenom dvě cesty – do Říma a k ateismu. Anglikanismus je zastávkou uprostřed cesty jedním směrem, liberalismus totéž směrem druhým*.“

Období mezi léty 1864–1874 bylo pro Newmana co do publikování v oblasti teologie tím neplodnějším. Jeho četné



*V přístavu Bonifacio napsal Newman báseň The Pillar of the Cloud*

články, knihy a básně se proslavily na celém světě.

Papež Lev XIII. v roce 1879 jako výraz uznání Newmanova přínosu v oblasti rozvoje teologického myšlení povolal Johna Henryho do kolegia kardinálů katolické církve. Na svůj kardinálský erb si P. Newman umístil motto: „*Cor ad cor loquitur*“, tj. „*Srdce hovoří k srdci*“.

Kardinál John Henry Newman byl během proslovování svých kázání obdařen nadpřirozeným darem přivádění lidských srdcí k Bohu. Byl géniem s málokdy vídanou výřečností a zbožností. Nejvíce mu na srdci leželo povzbuzovat lidi k živé víře a poslušnosti vůči Bohu. Hledajícím pravdu radil: „*Musíte se nastavit tak, abyste byli připraveni odevzdat se zcela do rukou Bohu, jenž vás přivede k dokonalé poslušnosti*.“

Kardinál varoval zkroušené hříšníky před netrpělivostí, aby si neordinovali přílišné množství modliteb a kajících skut-



*Lev XIII. v roce 1879 jako výraz uznání Newmanova přínosu v oblasti rozvoje teologického myšlení povolal Johna Henryho do kolegia kardinálů katolické církve*

ků. Radil jim začínat s malými pokoleními a nechat se vést zpovědníkem.

Kardinál Newman vysvětloval čerstvě obráceným, že je na cestě víry očekávájí zkoušky: „*Budu podrobován zkouškám, můj rozum bude podrobován zkouškám, poněvadž budu muset věřit; mé pocity budou podrobovány zkouškám, poněvadž budu muset být poslušný Bohu, místo abych si poradil sám; mé tělo bude podrobováno zkouškám, protože si je budu muset podřídít. (...) Netrap se a pokračuj. »Nebe není pro zbabělce,« říkával svatý Filip Neri. Vzývej Spasitele lidstva – On tě vyslyší. On vyléčí všechny tvé rány, které jsi utržil v jeho službě.*“

Kardinál John Henry Newman zemřel 11. srpna 1890. Před smrtí prosil, aby na jeho náhrobku byla tato slova: „*Ex umbri et imaginibus in Veritatem*“, tj. „*Ze stínů a obrazů k Pravdě*“. V roce 2010 proběhla jeho beatifikace a v roce 2019 kanonizace.

„*Strážte se, aby vás svět nesvedl,*“ varuje nás dnes svatý kardinál Newman. „*Snaží se vás přesvědčit a vtouct vám násilím do hlavy, že pouze on je rozumný a moudrý a že náboženství je přežitkem... Bude zlo nazývat dobrem a dobro zlem. Zcela jistě budete pokoušeni, vy však »bděte a modlete se, abyste nepodlehli pokušení« (Mt 26,41). Buď vy dobudete svět, anebo svět dobude vás. Vybírejte a pamatujte si: »Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho.« (Gal 5,1) Začínáme s vírou, začínáme s Kristem, začínáme s jeho křížem a pokoleními se, k nimž nás vede. Nechme se přitáhnout tím, jenž byl vyvýšen, aby nám tak mohl dát samého sebe a všechny věci. Hledejme nejprve »království Boží a jeho spravedlnost« a všechny věci tohoto světa »nám budou přidány« (srov. Mt 6,33). Užívat tohoto světa mohou ve skutečnosti jedině ti, kdo mají kontakt se světem neviditelným. Užívají ho jedině ti, kdo se ho již dříve naučili zříkat a opouštět. Slavit dokážou jedině ti, kdo se nejprve postili. Užívat světa dokážou jedině ti, kdo se ho již předtím naučili nezneužívat, a jedině ti ho dostanou za dědici, kdo ho přijímají jako stín budoucího světa a kvůli tomuto budoucímu světu chtějí tento svět opustit.*“

Z Trwajcie w miłości 4/2023 přeložil -lr

(Redakčně upraveno)

## Chléb svaté Zity (4)



**P**aní Fatinelliiová své slovo dodržela. Přísně dbala na to, aby nejen Zita, ale i ostatní služebnictvo chodili na nedělní mši. Zitu potom ještě po poledni posílala na křesťanská cvičení a vždy, když se vrátila, musela jí všechno dopodrobna povyprávět.

Zita si uhladila zástěrku, zdobící nové šaty. Dostala je darem od paní domácí. Aby je rychle nezničila, oblékala je jen v neděli a ve svátek.

„Tak, a můžu jít,“ a vklouzla do jednoduché řemínkové obuvi. Potichu se vytratila z paláce, nechtěla vzbuzovat zvědavé pohledy služebnictva. Nevšimla si však, že za oknem salónu stojí paní domácí.

Zito, jiní možná na tobě nic nevidí, ale mně tvoje přeměna neunikla. Stala se z tebe mladá žena, a ještě příkladnější křesťanka, hovořila k ní v duchu.

Paní Bianca byla každým dnem šťastnější, že ji přijala do služby. Byla si jistá, že její děti jsou opravdu v dobré společnosti. I když se jí občas zdálo, že je Zita v určité chvíli mimo tento svět, pochopila, že nezahálí, ale intenzivně prožívá vnitřní život. Bohatší než ten, který nabízí svět.

Nemýlila se. Zita skutečně dbala na to, aby každou chvíli dobře využila. Kromě výchovy milovaných dětí se věnovala cvičení ve ctnosti, poslušnosti, sebeovládání, a především v křesťanské lásce. Svou službu vykonávala nejlépe, jak uměla. O svěšené děti se starala s láskou, ale služebnictvo ji vnímalo jinak. I především ji jedna z nich vyhubovala, když nechťic strčila do hrnečku s mlékem a trochu se z něho vylilo.

„Nešikovné děvče, neumíš dávat pozor?“ osočila se služka a silou ji přetáhla přes záda. Aby si pořádně ulevila, vzala proutěnou metlu, vyšlehala s ní Zitu po nohou a přikázala, aby za trest zametla kuchyň.

Nebyla jediná, které byla Zita trnem v oku. Když nedávno všichni večereli namazaný chléb politý medem, sluha z maštale na ten její schválně vylil vodu. Když se na něj Zita zpytavě podívala, s úšklebkem odvětil, aby si zašla na večeři do salónu.

„Ano, chodí jako pávice! Asi si myslí, že když se stará o panská děcka, je jednou z nich,“ rozhorlila se další služka a ostatní se přidali.

Zita vstala, mokré chleba zabalila do kapesníku a beze slova odešla do pokoje, kde ho položila na parapet. Do rána se usuší a bude mít co dát žebrákovi. Před kostelem vždy nějaký stojí.

Zahálku považovala Zita za velký hřích. Když byly děti u matky a paní jí dala po tu dobu volno, nelehla si do postele, aby si polenošila, ale hned šla pomáhat ostatním služkám. A když nebyla potřeba ani tam, vytratila se do samoty, kde se modlila, anebo četla životopis některého svatého. Tehdy se dokázala tak pohroužit do děje, že si někdy i poplakala. A i když k Paganovi a Isabelle byla mírnější, protože se držela zásady, že příkazy vyvolávají spíše vzdor než poslušnost, sebe rozhodně nešetřila.

Dnes si s ní musím promluvit, rozhodla se v duchu paní Bianca a zatáhla krajkovanou záclonu na okně. Posadila se na pohovku, vzala do ruky rozečtenou knihu, ale myšlenky jí stále kroužily kolem Zity. Co to jen tropíš? – říkala si v duchu.

Děti povyroستly, proto každé dostalo vlastní pokoj a Zitu přestěhovala do vedlejšího pokoje, aby jim byla po ruce. Nedávno do něj nahlédla a zamračila se. Zjistila, že Zita místo v pohodlné posteli se rozhodla trávit noci na způsob tvrdé spartánské výchovy.

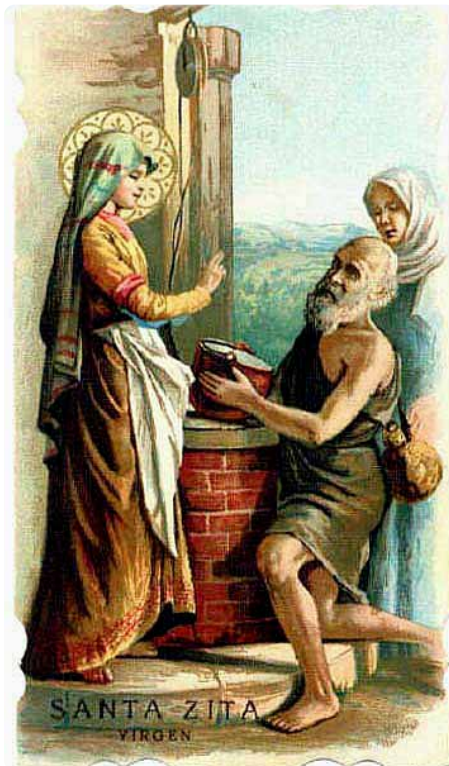
„Přeji ti sladké ráno,“ zaslechla za zády hlas manželky. „Co jsi taková zadumaná?“

Pohled na stále pohledného manžela, kavalírsky líbajícího její ruku ji potěšil. „Zita mi dělá starosti.“ Vstala z pohovky a přešla k jídelnímu stolu s nachystanou snídaní.

„Co vyvedla?“ Natáhl se ke košíčku s chlebem.

„Pořádně nejí,“ vyhrkla.

Pan Guglielmo se nechápavě podíval na manželku. Drahá, ani nevíš, jak jsem rád, že mám takovou ctnostnou společnici na cestu životem. Málokterá žena z paláce se tak příkladně stará i o služebnictvo, usmíval se v duchu.



„Až moc často se postí. Jí jen chleba a pije vodu,“ pokračovala paní Bianca.

„Půst přece ještě nikomu neublížil,“ namítl a zakousl se do chleba, namazaného čerstvým máslem.

„Máš pravdu, ale Zita je ještě ve vývinu, neměla by to takto přehánět. Nemám nic proti tomu, když se postí jedenkrát či dvakrát do měsíce, jenže ona se postí opravdu často. A kromě toho jsem zjistila, že si tělo ovazuje pletencem z koňských žíní!“

Guglielmo sraštil čelo. „Mnozí by takovou kázeň potřebovali, ale Zita? Zbožnější služku tento palác ještě nezažil,“ kroutil hlavou.

Zita vesele kráčela ulicemi Luccy. Obdivovala majestátní kamenné domy a upravené květinové záhony.

Ach, jak ráda jsem trhala květiny a potom z nich uvila pro maminku kytičku, posmutněla. Stýskalo se jí po domově. Kdyby mohla, hned by se rozběhla po zaprášené cestě do rodné vesnice, která jí velmi chybí.

Myslím, že jsou všichni zdraví, přemýšlela. Stále se obávala, že nadejde den, kdy budou potřebovat pomocnou ruku. Proto se nikdy nezapomněla pomodlit za jejich zdraví těla i duše a do svých vroucných modliteb zahrнула také domácí, Pagana

i Isabellu a celé služebnictvo. Zdálo se, že Bůh její modlitby nejen vyslyšel, ale i požehnal.

Blížila se ke kostelu a na nádvoří uviděla hlouček služek z ostatních domů malebného městečka. Zamračila se. Vzpomněla si, jak ji chtěly zatáhnout do svého spolku. Jednou, sotva vyšla z kostela, přihnaly se k ní a začaly vyzvídat, jak to chodí v paláci via Fontana, jaký dostává plat a kladly jí další podobné otázky. Zita semkla rty a rychle se z jejich kruhu vytratila v naději, že jí dají pokoj. Ani ji nenapadlo, že služkám zavdala příčinu k pomlouvám.

„Vidíte ji, jak je pyšná,“ zaslechla minulou neděli za zády. „Mysli si, že když slouží u bohatého obchodníka s hedvábním, je něco víc.“

Prudce se otočila a pohledem pátrala, která z nich to řekla.

„Nejsem pyšná, ani se nepovyšuji, zato vím, že zvědavost a pomlouvání je hřích. Jen před chvílí jste vyšly z kostela. Vaše jazyky ani nestačily doříct »Amen« a už jste je propůjčily ke klevetění. Nestydíte se?“ kárala je pokojným hlasem.

Služky, ohromené jejími slovy, zmlkly. Některé se i zastyděly, ale přece se našla jedna, které Zitina slova nebyla po chuti. „Děláš, jako bys byla svatá, přitom jsi jedna z nás.“ Drze se jí podívala do blankytných očí.

Zita jen pokrčila rameny. „Škoda mluvit, když si nechceš povídat. Abys toho nelitovala.“ Mírně se jim uklonila a odešla od klevetnice co nejdále.

Od té doby byla pro ně vzduch. Ačkoli ji ignorovaly, byla tomu ráda. Aspoň mohla v duši nechat dozrát mši svatou a přijímat milosti, kterými ji laskavý Bůh vyprovázel z kostela.

„Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“ pozdravila Zita paní domácí, když se vrátila ze mše do paláce. Paní seděla v salónu a vyšívala. „Je nádherný den, vezmu děti ven,“ navrhla.

Paní Bianca odložila výšivku. „Můžeš, ale nejdřív si chci s tebou vážně promluvit. Přisedni si.“

Zita poslechla. Způsobně, jak to odpozorovala od paní Fatinelliové, si sedla.

„Myslím, že ses rozhodla následovat velké svaté. Místo postele spáváš na holé tvrdé desce a kromě toho, že se přís-

ně postíš, mučíš se i provazem spleteným z koňských žíní.“ Paní Bianca se na ni přísně podívala.

Zita sklopila zrak. Copak může paní vědět, jaká je to pro ni radost, když si místo do načechnané postele lehne na obyčejnou desku? Tuší, že si tělo ovazuje spletenými koňskými žíněmi tak silně, až se jí zařezávají do krve jen proto, aby se naučila trpělivě snášet všechny bolesti? Zamrzelo ji, že způsob jejího života nezůstal déle utajený.

„Zito, je krásné, že se chceš takto zavděčit Bohu, ale takovéto přísné umrtvování a přepínání sil je ve tvém věku víc na škodu než k užítku. Nepřeji si, aby ses už obvázala, i kdyby jen jedinou koňskou žíní, a tak často se postila. Chceš onemocnět?“ Kárala ji, protože to považovala za povinnost vůči svému svědomí.

„Milostivá paní, prosím o prominutí. Poslechnu vás. Věřte mi, že ani půst, ani kající pás mi nečiní žádné těžkosti. Naopak jsem ráda, že se aspoň takto mohu zavděčit Bohu za obrácení hříšníků.“ Zita se šibalsky usmívala.

Paní Fatinelliová se zarazila. Co když je to skutečně Boží vůle, aby takto nakládala se svým tělem? Při pomýšlení, že by mohla konat proti Boží vůli a jeho úmyslům, jí naskočila husí kůže.

„Dobře tedy. Ať je po tvém. Ale slib mi, že hned, jak bys pocítila první slabost nebo těžkost, přestaneš s tím.“

Zita jí to slíbila o mnoho raději, než by plnila ten předešlý příkaz.

„A také mi musíš slíbit, že před dětmi o tom ani nemukneš. Vidím, že tě mají velmi rády a ve všem tě poslouchají. Neměla bych radost, kdyby se tě v tom rozhodly následovat,“ dodala paní v přesvědčení, že by bylo velmi nerozvážené, kdyby děti šly v Zitiných stopách.

Ačkoli obdivovala takovéto konání u svatých, byla si jistá, že napodobování tohoto způsobu života není vhodné pro každého. Zita má kromě toho statnější postavu než její ptáčátka. Nemusi se za každou cenu stát hrdiny.

„Nyní můžete jít ven.“ Spokojeně se natáhla pro výšivku. Věděla, že se nemusí ničeho obávat. Už dávno Zitu varovala před vychovatelkami z ostatních domů ve městě. Věděla, že jejich jazyky, místo toho, aby se modlily, raději omílají stížnosti na své pány, a ještě je pomlouvají.

Proto byla ráda, že Bůh k nim poslal Zitu. Důvěřovala jí, ale ani tak si neodpustila, aby sama nedělala dětem denní rozvrh.

Zitě tento zákaz vyhovoval. Sama raději vyhledávala samotu než rušná místa. Lépe se tak mohla věnovat dětem, ale také být myšlenkami u Boha. Když děti dováděly v zahradě, její nitro odříkávalo modlitbu.

Slunce bylo vysoko na obloze. Dlouhé chodníky panské zahrady lemované košatými stromy jim poskytly příjemný stín. Pohled na dovádějící děti ji vrátil o několik let zpět.

Cestou do zahrady učila děti poznávat názvy stromů. Došli k mohutnému vodotrysku, k jejímu oblíbenému místu. Pagano s Isabellou se rozběhli po zelené trávě a Zita se posadila na lavičku.

„Děti, pojdte si odpočinout!“ zavolala, když měla pocit, že obě děti mají pohybu víc než dost.

Obě k ní poslušně přicupitaly a vylezly k ní na lavičku.

„Podívejte, jak je dnes obloha krásná. Jakou má barvu?“ zeptala se Zita.

„Modrou,“ vyhrkl Pagano a mladší Isabella přikyvovala.

„Máš pravdu, je nádherně blankytná. Čistá a laskavá, jako náš dobrý nebeský Otec.“

„Náš otec je v nebi? Kdy tam odešel?“ Pagano se nechápavě podíval vzhůru.

Zita se zasmála. „Tvůj otec je v práci, tam nahoře přebývá nebeský Otec, který je otcem všech lidí.“

„Ano,“ roztomile přikývla Isabella.

„Nebeský Otec je velmi dobrý, všechny své děti miluje. On stvořil tuto zahradu, nechal vyrůst stromy, posílá sluníčko na vinice, aby se urodilo sladké víno, stará se, aby země měla dost vody. A víte, proč to vše stvořil?“

„Proč?“ dychtivě se zeptal Pagano. Takovou pohádku ještě neslyšel.

„Protože miluje lidi. Všechno stvořil pro ně, aby se jim tu dobře žilo, proto se stará, aby nás slunce každý den probouzelo svými paprsky a uspával měsíc s hvězdami.“

„Jak vypadá nebeský Otec? Má také vousy jako náš tatínek?“ Pagana tato učební látka zaujala.

Zita se usmála. „Nemá vousy, ale je velmi krásný. Krásnější než všechny květy, které jsou v zahradě. Sladší než fíky, co

## Nový český velvyslanec u Svatého stolce byl přijat papežem

„Jste měly včera na svačinu a lahodnější než všechny koláče, které vám tak chutnají. A protože je tak dobrý a laskavý a stará se o nás, abychom měli co jíst a pít, musíme být hodní a nesmíme ho zlobit.“

„To potom dostaneme výprask,“ zasmlál se Pagano.

„I tak se to dá říci. Bůh je velmi hodný, ale umí i trestat, proto se musíte snažit být hodní a poslušní. Vzpomeň si, jak ses naštvál na Isabellu, když ti vzala hračku. Bolelo tě to, že?“

Pagano přikývl. „I dobrého Boha bolí, když urážíme jeho dobrotu.“

Takto nenuceně je zasvěcovala do víry a zbožnosti.

Nyní jsou děti o něco starší a rozumnější. Zita jim začala vyprávět o stvoření světa, vykoupení, o Božích příkázáních a Nejsvětější oběti mše svaté. Pomáhala jim při tom poutavými příběhy z Pisma svatého, jak je slyšela ve škole od vesnického faráře.

Děti se tím velmi rychle podařilo zaujmout. Isabella už neřikala jen „ano“, ale vyptávala se na vše, co jí nebylo jasné. Na Paganovi bylo také vidět, že se nad vším, co jim říká, zamýšlí.

„Řekni nám ještě jednou, jak se narodil Ježíšek,“ zaprosila Isabella. Od té doby, co poprvé uslyšela o narození Jezulátka v chudé stáji, Vánoce vnímala jinak.

Zita se narovnala na brokátové podušce a začala jim vyprávět o návštěvě archanděla Gabriela u Panny Marie. Popsal jim Alžbětinu radost, když ji Maria navštívila, nevynechala těžkosti, když těhotnou ženu odmítli během sčítání lidu v Betlémě ubytovat, až skončila u andělů zvěstujících pastýřům, že se narodil Kristus Král.

„To je tak krásné,“ vzdychla Isabella. „Ale příběh nevíňátek se mi nelíbí. Herodes byl zlý,“ zamračila se.

„Hm, ještě že ho tři králové neposlechli, ale řídili se zjevením ve snu. Kdo ví, co by s nimi udělal,“ mudroval Pagano.

Zita vstala. „Ale nyní se už vrátíme domů, slunce je vysoko,“ mile je popohňala. Nechtěla rozzlobit paní Fatineliovou, která vyžaduje, aby se obědvalo přesně v poledne.

(Pokračování)

Přeložila -mv- (Redakčně upraveno)

Velvyslanec Pavel Svoboda předal 16. prosince 2024 v Apoštolském paláci své pověřovací listiny do rukou papeže Františka, čímž byl akreditován jako výjimečný a zplnomocněný velvyslanec ČR u Svatého stolce.

Během srdečné schůzky předal velvyslanec papeži vlastní sbírku evropských koled a popřál mu k nadcházejícím narozeninám.

V rozhovoru velvyslanec vyzdvihl, že za důležitý úkol své mise pokládá posilování vzájemné důvěry mezi českou společností a katolickou církví reprezentovanou Svatým stolcem. S papežem Františkem dále hovořili o zásadních a společných výzvách pro dnešní společnost, kterými jsou přetrvávající války a konflikty ve světě, péče o životní prostředí a klima a problematika migrace.

Po schůzce s papežem Františkem byl velvyslanec přijat ještě státním sekretářem Pietrem Parolinem, který vzpomínal na svou nedávnou návštěvu Prahy a podpis smlouvy mezi Svatým stolcem a Českou republikou o některých právních otázkách.

Vyslovil naději, že smlouva bude brzy ratifikována a přispěje k dalšímu rozvoji vzájemných vztahů mezi Svatým stolcem a Českou republikou.



Pavel Svoboda (nar. 9. 4. 1962) je právník, vysokoškolský pedagog a politik KDU-ČSL, jejímž členem je od roku 1990. V roce 2009 byl ministrem bez portfeje a předsedou Legislativní rady vlády České republiky. V letech 2014 až 2019 byl poslancem Evropského parlamentu a předsedou jeho právního výboru.

Zdroj: [www.cirkev.cz](http://www.cirkev.cz)  
(Redakčně upraveno)

## Cena Augustina Bey pro rok 2025 byla udělena kardinálu Dominiku Dukovi

Mezinárodní nadace *Humanum* 16. prosince 2024 oznámila, že emeritní pražský arcibiskup Dominik kardinál Duka obdrží v roce 2025 *Cenu Augustina Bey*. Slavnostní předání by mělo proběhnout koncem června v Bernu.

Cena, která je dotována částkou 30 000 švýcarských franků (asi 32 000 eur), se uděluje v nepravidelných intervalech od roku 1969 mimo jiné za „vynikající zásluhy o mír a pokrok lidské společnosti a uskutečňování větší sociální spravedlnosti“.

Nadace *Humanum* sídlí v Luganu ve švýcarském kantonu Ticino a jedním z jejích cílů je podporovat mezinárodní instituce, které poskytují účinné fórum pro dialog mezi církví, kulturním



světem, podnikatelskou sférou a politikou. Předsedou nadace je od roku 2018 právník, teolog, sociální etik a člen dominikánského řádu Wolfgang Hariolf Spindler OP.

Mezi dosavadními oceněnými je několik církevních představitelů, např. kardinál Joseph Ratzinger (1989, pozdější papež Benedikt XVI.), kardinál

Stanisław Jan Dziwisz (2010) nebo kardinál Joachim Meisner (2016).

Augustin Bea (1881–1968) byl německý kardinál, teolog, člen jezuitského řádu a zpovědník Pia XII., podporovatel jednoty křesťanů.

Zdroj: [katholisch.de](http://katholisch.de) a [www.cirkev.cz](http://www.cirkev.cz)  
(Redakčně upraveno)

## Pondělí 13. 1. 2025

**6:05** Náš dům v kosmu – ekologie a bioetika (38. díl): Autor a průvodce Marek Orko Vácha **6:30** Jarmek aneb Pokračovat a vydržet **7:05** U NÁS aneb Od cimbalu o lidové kultuře: Valašská tančárna **8:30** Viděli jsme **5+ 9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Můj chrám: Petr Hladík, ministr, kostel Neposkvrněného početí Panny Marie v Brně-Soběšicích **9:35** Outdoor Films: S mořeplavcem Richardem Konkolským **11:05** Pěšky hezky česky: Cyrilometodějská stezka **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:45** Viděli jsme [P] **12:50** Příběhy odvahy a víry: Popravistiště Butovo: Ruská Golgota **13:20** Zambie – Lásky proměněná v činy **14:00** Noční univerzita: Jaroslav Zelenka – Hormeže: Nový pohled na stárnutí, rakovinu a chemii **14:55** Cvrlikání (86. díl): Lucie Redlová **16:10** Zvon [P] **17:00** Jonathan a Ježíš (2. díl) **18:00** Sedmihlásky (57. díl): A co jsi podělal, Janošku **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Ježíš a Samařanka **18:15** Příroda kolem nás: Záchrana nosorožců, koroptev polní, Kralický sněžník [P] **18:35** COP na Mohelnickém dostavníku **19:10** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:25** Viac ako pieseň (4. díl): Jana Zubajová a pieseň Verny Boh **19:40** Viděli jsme **19:45** Přejeme si... **20:05** Když bolí tělo: Patolog léčí živě [L] **21:05** ARTBITR – Kulturní magazín [P] **21:20** Ekonomika církve (2. díl): Investice do budoucnosti [P] **21:40** Svobodní **23:05** K jádru věci: S Danou Drábovou **0:10** V souvislostech **0:30** Cenakolo: Svědectví o Lásce, milosrdenství a přátelství **1:10** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Úterý 14. 1. 2025

**6:05** Náš dům v kosmu – ekologie a bioetika (39. díl): Autor a průvodce Marek Orko Vácha **6:25** Do varu s Maxem Kašparů: Křesťan a média **6:40** Malý Cambridge **7:00** V pohorách po horách: Kopař **7:10** Storočnica veličána – Alexander Trizuljak **7:40** Dobrodružství před kamerou **8:45** Viděli jsme **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** V souvislostech **9:35** Chrám na Hvězdném poli **10:25** Noční univerzita: Duch Svatý jako sjednotitel **11:15** Mladí salesiánští misionáři 2016 – Nový Zéland **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:45** Viděli jsme [P] **12:50** Magazín Mary's Meals **13:10** Mezi pražci (121. díl): Prosinec 2024 **14:05** Jak potkávat svět: S profesorem Jiřím Hlaváčem **15:30** Příroda kolem nás: Zebry, výr velký, Kunětická hora [P] **15:45** Poutní chrám Panny Marie na Chlumku v Luži **16:00** Muzikanti, hrajte: Straňanka **17:05** Hlubinami vesmíru s Milanem Halouskem: Pilotovaná kosmonautika **18:00** Sedmihlásky (57. díl): A co jsi podělal, Janošku **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Uzdravení nemocného u rybníka Bethesda **18:15** Cirkus Noeland (4. díl): Roberto, Kekulín a Bambulínova návštěva **18:45** Věrní kysuckým tradicím **19:06** Leh – Hedvábná cesta **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** Střípky z ostravské archeologie: Návrší pod Mundlochem **19:40** Viděli jsme **19:45** Přejeme si... **20:05** Daruj písničku [L] **21:05** Klapka: S Edou Mockem [P] **22:15** Terra Santa News (736. díl): 8. 1. 2025 **22:35** Má vlast: Konice **0:00** 750 let Svinova **0:35** Středoafričtá republika – Vzpoua duchů lesů a vod **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Středa 15. 1. 2025

**6:05** Náš dům v kosmu – ekologie a bioetika (40. díl): Autor a průvodce Marek Orko Vácha **6:30** Intarzovaný svět Jana Maříka **6:40** Radost – Sestra Lucia **7:00** Noční univerzita: Jaroslav Zelenka – Hormeže: Nový pohled na stárnutí, rakovinu a chemii **7:50** Západní Ťan Šan **8:05** Krajčářka Mária Hnidková **8:25** Opřu se o florbalovou hůl **8:45** Viděli jsme **9:00** Generální audience

## TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV



■ Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.  
■ Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka  
TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na [www.tvnoe.cz](http://www.tvnoe.cz)

papeže Františka [L] **10:00** Příběhy odvahy a víry: Popravistiště Butovo: Ruská Golgota **10:30** Dokořán: S Mons. Františkem Trstenským **11:15** Brhlík **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:45** Viděli jsme [P] **12:55** Valašské tance z Rožnovska: Rožnovské slavnosti 2019 **14:00** Průmyslové muzeum Mladějov na Moravě a Mladějovská průmyslová dráha **14:25** Vodní nádrž Sedlice – Pelhřimovsko, Vysočina **14:35** U NÁS aneb Od cimbalu o lidové kultuře: Valašská tančárna **16:00** Když bolí tělo: Patolog léčí živě **17:00** Múzy církevních škol: Střední škola svatě Anežky České, Odry **17:20** V pohorách po horách: Rešovské vodopády **17:30** Terra Santa News: 15. 1. 2025 [P] **18:00** Sedmihlásky (57. díl): A co jsi podělal, Janošku **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Cizoložnice **18:15** Strýček Emu: Čepice **18:30** Zambijský Bambo **18:55** Viděli jsme **19:00** Večer chval: Živá modlitba a chvála [L] **19:45** Přejeme si... **20:05** Nebojte se...: Ptejte se kněze [L] **21:05** Audi Filia – Povolání sv. Jana z Avily **21:55** Noční univerzita: Duch Svatý v životě církve [P] **23:00** Botswana **23:30** Generální audience papeže Františka **23:55** Na slovo s biskupem Róbertem Bezákem **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Čtvrtek 16. 1. 2025

**6:05** Na jedné lodi (1. díl) **7:05** Galandovci a Zdenko Horecký **7:29** S Bohem pro lidi **8:00** Terra Santa News: 15. 1. 2025 **8:20** V pohorách po horách: Ondřejník – Moravskoslezské Beskydy **8:30** Soláň ve vyprávění Jaroslava Halašty **8:45** Viděli jsme **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Naše Horní Lideč **10:05** K jádru věci: S Danou Drábovou **11:05** Poutníci času: S Alenou a Josefem Kölblými **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:45** Viděli jsme [P] **12:50** Giacomo Puccini: Messa di Gloria: Podzimní festival duchovní hudby 2024 **14:00** Za obzorem: P. Zdeněk Jančařík SDB [L] **14:30** Generální audience papeže Františka **14:55** Sakartvelo: Země pod Kavkazem **15:45** Likvidace lepy **16:00** Petrkov 13 **16:45** Dobrodružství před kamerou **18:00** Sedmihlásky (57. díl): A co jsi podělal, Janošku **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Uzdravení slepého **18:15** Ovečky: 2. neděle v mezidobí **18:35** Chléb náš vezdejší **18:45** Barvy vůní a větru **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:25** Moudrost mnichů: Rodina v rozpadu **19:40** Viděli jsme **19:45** Přejeme si... **20:05** Mezi pražci: Leden 2025 [P] **20:50** S chutí přes práh: Učednice Božského Mistra v Brně **21:15** V pohorách po horách: Koprovní štít ve Vysokých Tatrách **21:25** Za obzorem: P. Zdeněk Jančařík SDB **22:00** Pod lampou [P] **0:05** Letem jazzem (2. díl): Jazzové standardy **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Pátek 17. 1. 2025

**6:05** Na jedné lodi (2. díl) **7:05** Koncert FolkloreClassic: Olomouc, Klášterní Hradisko **8:00** Hovory z Rekovic: Pavel Šmajstrla **8:20** Ekonomika církve (2. díl): Investice do budoucnosti **8:45** Viděli jsme **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** ARTBITR – Kulturní magazín **9:35** Když bolí tělo:

Patolog léčí živě **10:40** Zvon **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:45** Viděli jsme [P] **12:50** Daruj písničku **14:05** Jak potkávat svět: S Johankou a Miriam Hanikovými a Jakubem Junkem **15:35** Na startu **16:05** Nebojte se...: Ptejte se kněze **17:05** Na Cyrilometodějské stezce: Bunč – Velehrad **17:20** Poutníci času: Se Zdeňkem Ráčilem **18:00** Sedmihlásky (57. díl): A co jsi podělal, Janošku **18:05** Příběhy z Dobré Knihy: Vzkříšení Lazara **18:15** Cirkus Noeland (28. díl): Roberto, Kekulín a robot **18:50** Magazín Mary's Meals **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** Dědek a jeho kreslený svět: Pohádka vs blábol **19:40** Viděli jsme **19:45** Přejeme si... **20:05** Noemova pošta: Leden 2025 [L] **21:35** Poletuchy: Na skok do Hradce **22:25** Les Triaboliques na Folkových prázdninách **23:00** Dobrodružství před kamerou **0:05** Kaplani naděje: Dagmar Sližová **0:15** Duchovní krajina Novohradských hor: Svatý kámen **0:40** Poutníci času: S kapelou Třehusk **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Sobota 18. 1. 2025

**6:05** Na jedné lodi (3. díl) **7:10** Kmočův Kolín 2019: Dechový orchestr mladých ZUŠ Jeseník **7:55** Duchovní krajina Novohradských hor: Pohoří na Šumavě **8:30** Sedmihlásky (57. díl): A co jsi podělal, Janošku **8:35** Cirkus Noeland (4. díl): Roberto, Kekulín a Bambulínova návštěva **9:00** Ovečky: 2. neděle v mezidobí **9:20** Strýček Emu: Čepice **9:40** Viděli jsme **9:45** Květnov **9:55** Múzy církevních škol: Katolické gymnázium Třebíč **10:05** Můj chrám: Hayato Okamura, kostel sv. Ignáce v Praze **10:25** Klapka: S Edou Mockem **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Duchovní menu **12:30** Pod lampou **14:40** Jano Köehler **15:50** V pohorách po horách: Oderské vrchy **16:05** Můj chrám: Inga Petryčka, podnikatelka a politička, katedrála sv. Klimenta v Praze **16:25** Visoko som viskočel: MFF Strážnice 2022 **17:30** Jeden hrnek naděje **18:00** Zamyšlení Tomáše Halíka: 2. neděle v mezidobí [P] **18:20** Příběhy odvahy a víry: Monstprocesy: Fraška spravedlnosti **18:50** V souvislostech [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Zabijte nudu **19:45** Přejeme si... **20:05** Poveda **22:05** Hans Blix, ne bombám [P] **23:35** Gramofon aneb Hledáme písničku pro všední den **0:35** Dotyky múzy **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

## Neděle 19. 1. 2025

**6:05** Večer chval z přehlídky církevních škol v Odrách **7:15** Zamyšlení Tomáše Halíka: 2. neděle v mezidobí **7:40** Hans Blix, ne bombám **9:05** Mezi pražci: Leden 2025 **10:05** Poutníci času [P] **10:30** Mše svatá [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Viděli jsme **5+** [P] **13:00** OMG boží talkshow: S Evou Holubovou a Ladislavem Heryánem **13:35** Pěšky hezky česky: Svatojakubská cesta **14:05** Muzikanti, hrajte: Dubňanka **15:10** Příroda kolem nás: Slon africký, bílý jelen [P] **15:35** Poveda **17:35** ARTBITR – Kulturní magazín **18:00** Sedmihlásky (76. díl): Vyskočilo slunéčko **18:05** Ovečky: 2. neděle v mezidobí **18:25** Cirkus Noeland (5. díl): Roberto, Kekulín a plamíněk **18:50** Strýček Emu [P] **19:01** Hrací strojek **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** V pohorách po horách: Adršpašské skalní město **19:45** Přejeme si... **20:05** Jonathan a Ježíš (3. díl) [P] **21:00** Duo Vrámol: Dějiny hudby v kostce **22:05** Svobodní **23:30** Viděli jsme **5+** **23:55** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:10** Mezi pražci: Leden 2025 **0:55** Noční repríza dopoledních pořadů.

**Pondelok 13. 1. o 18:00 hod.: Posvätné miesta kresťanskej viery (Hora Tábor a Kostol premenenia Pána)**

Hora Tábor sa nachádza na okraji Nazaretských hôr na území Dolnej Galiley.

**Utorok 14. 1. o 20:25 hod.: Tajomstvá Vatikánu (Štátik v tieni baziliky)**

Dokumentárny cyklus venovaný tajomstvám Vatikánskeho mestského štátu.

**Streda 15. 1. o 15:15 hod.: Svätá omša zblízka (Záverečné obrady)**

V predposlednej časti cyklu Svätá omša zblízka sa dozvieme okrem iného aj o význame ticha v záverečných obradoch a povieme si tiež, aké je dôležité po skončení liturgie ostať v rámci agapé medzi veriacimi, najmä v mestách, kde je veľká anonymita.

**Štvrtok 16. 1. o 16:55 hod.: Novodobí Robinsoni**

David Robinson prijme ponuku otvoriť novú pobočku svojej firmy v Číne a spolu s manželkou Elizabeth, deťmi, posádkou a psom Brunom sa vydáva na nebezpečnú plavbu. Potom sa strhne búrka a loď uviazne na útese.

**Piatok 17. 1. o 17:50 hod.: Živé obrazy (Kto si, Pane?)**

„Obrátenie svätého Pavla od Caravaggia (1601).“

**Sobota 18. 1. o 20:30 hod.: Bez podmienok**

Idylický život ženy je zničený, keď je jej manžel zabitý pri nezmyselnom násilnom čine. Keď sa chystá vziať veci do vlastných rúk, dve nečakané stretnutia začnú všetko meniť.

**Nedeľa 19. 1. o 20:30 hod.: The Chosen (Volal som ťa po mene)**

Dvaja bratia bojujú s daňovými dlhmi voči Rímu, zatiaľ čo žena v Červenej štvrti zápasí so svojimi démonmi.

**BREVIÁŘ PRO LAIKY**

**11. – 18. LEDNA 2025**

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 12. 1.		PO 13. 1.		ÚT 14. 1.		ST 15. 1.		ČT 16. 1.		PÁ 17. 1.		SO 18. 1.			
Antifona	261	288	826	928	841	945	857	961	873	978	1754	1975	1653	1870		
Žalm	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881		
<b>Ranní chvály:</b>																
Hymnus	261	288	827	928	842	945	857	962	873	978	1755	1975	1653	1870		
Antifony	262	289	828	929	843	946	858	963	874	979	890	997	1278	1418		
Žalmy	813	914	828	930	843	946	858	963	874	980	890	997	813	914		
Krátké čtení a zpěv	262	289	831	933	847	950	861	966	877	983	1756	1977	1279	1418		
Antifona k Zach. kantiku	263	290	831	933	847	950	861	966	877	983	1757	1977	1279	1418		
Prosby	263	290	831	933	847	951	861	966	878	983	1757	1977	1279	1418		
Závěrečná modlitba	263	291	1277	1416	847	951	862	967	878	984	1278	1417	1279	1419		
<b>Modlitba během dne:</b>																
Hymnus	227	249	832	934	848	952	862	967	879	984	895	1002	910	1019		
Antifony	264	291	833	935	848	952	863	968	879	985	895	1003	910	1019		
Žalmy	1035	1155	833	935	849	953	863	968	879	985	895	1003	911	1019		
Krátké čtení	264	291	835	937	851	955	865	970	882	988	898	1005	913	1022		
Závěrečná modlitba	263	291	835	938	851	955	865	970	882	988	898	1006	913	1022		
<b>Nešpory:</b>																
Hymnus	261	288	265	292	837	939	852	956	867	972	883	989	1760	1981	915	1024
Antifony	260	286	265	293	838	940	853	957	868	973	884	990	900	1008	916	1025
Žalmy	230	252	238	261	838	940	853	957	868	973	884	990	901	1008	916	1025
Kr. čtení a zpěv	260	287	266	293	840	943	856	960	871	976	887	994	1763	1983	918	1027
Ant. ke kant. P. M.	260	287	266	294	840	943	856	960	871	977	887	994	1764	1984	688	777
Prosby	261	287	266	294	841	944	856	960	872	977	888	994	1764	1984	918	1028
Záv. modlitba	263	291	263	291	1277	1416	857	961	872	977	888	995	1278	1417	689	778
<b>Kompletář:</b>	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398	1238	1374

**Liturgická čtení**

**Neděle 12. 1. – svátek Křtu Páně**

1. čt.: Iz 42,1-4.6-7

Ž 29(28),1a+2.3ac-4.3b+9b-10

Odp.: 11b (*Hospodin dá požehnání a pokoj svému lidu.*)

2. čt.: Sk 10,34-38

nebo:

1. čt.: Iz 40,1-5.9-11

Ž 104(103),1b-3a.3b-4.24-25.27-28.29-30

Odp.: 1a (*Veleb, duše má, Hospodina!*)

2. čt.: Tit 2,11-14; 3,4-7

Ev.: Lk 3,15-16.21-22

**Pondělí 13. 1. – nezávazná památka sv. Hilária**

1. čt.: Žid 1,1-6

Ž 97(96),1+2b.6+7c.9

Odp.: srov. 7c (*Klaňte se mu, všichni jeho andělé.*)

Ev.: Mk 1,14-20

**Úterý 14. 1. – ferie**

1. čt.: Žid 2,5-12

Ž 8,2a+5.6-8a.8b-9

Odp.: srov. 7 (*Ustanovil jsi svého Syna nad dílem svých rukou.*)

Ev.: Mk 1,21b-28

**Středa 15. 1. – ferie**

1. čt.: Žid 2,14-18

Ž 105(104),1-2.3-4.6-7.8-9

Odp.: 8a (*Hospodin pamatuje věčně na svoji smlouvu.*)

Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Mk 1,29-39

**Čtvrtek 16. 1. – ferie**

1. čt.: Žid 3,7-14

Ž 95(94),6-7.8-9.10-11

Odp.: 8 (*Kéž byste dnes uposlechli jeho hlasu:*

*„Nezatvrzujte svá srdce!“*)

Ev.: Mk 1,40-45

**Pátek 17. 1. – památka sv. Antonína**

1. čt.: Žid 4,1-5.11

Ž 78(77),3+4bc.6c-7.8

Odp.: srov. 7c (*Nezapomínejte na Boží skutky!*)

Ev.: Mk 2,1-12

**Sobota 18. 1. – památka Panny Marie, Matky jednoty křesťanů**

1. čt.: Žid 4,12-16

Ž 19(18),8.9.10.15

Odp.: Jan 6,64b (*Pane, tvá slova jsou duch a jsou život.*)

Ev.: Mk 2,13-17

